

Notat

Til: Formannskapet
Fra: Rådmannen

Saknr.	Løpenr.	Arkivkode	Dato
13/3641-31	29689/13	145	02.12.2013

ÅRSBUDSJETT 2014 - HANDLINGSPROGRAM 2014-2017

Bakgrunn

Ordfører ønsket en oversikt over pensjon og premieavvik og hvordan dette slår ut for Ringerike kommune.

Premieavvikets betydning for kostnadsførte pensjonskostnader i Ringerike kommune fra 2002 til 2012

I 2002 ble ordningen med premieavvik innført i de kommunale regnskapene. Premieavviket er en tallstørrelse som viser forskjellen mellom regnskapsført pensjonskostnad (utregnet av aktuarer etter visse kriterier) og faktisk innbetalt pensjonspremie og administrasjonskostnader.

I seg selv strider denne ordningen mot alle kjente prinsipper for kommunal regnskapsføring. Da dette ble innført var tanken at kommunene skulle få en mer forutsigbar pensjonskostnad inn i regnskapet sitt. På grunn av ordningen med ytelsesbasert pensjon til de ansatte (hvor den ansatte er sikret en viss prosent av sluttlønn i pensjonsutbetaling) vil kommunene ha utfordringer med å vite nøyaktig hva årets pensjonskostnad blir, og disse svingningene forsøkte man da å unngå ved hjelp av premieavviksordningen.

I teorien skulle dette fungere slik at noen år oppsto et positivt premieavvik (man har innbetalt mer enn den utregnede pensjonskostnaden) og andre år ville man få et negativt premieavvik (innbetalt mindre enn utregnet pensjonskostnad). Dersom dette fungerer vil kommunen oppleve en stabil og forutsigbar pensjonskostnad i sine regnskaper og akkumulert premieavvik vil ligge rundt 0.

Tiden fra 2002 og frem til i dag har imidlertid vist at systemet ikke har fungert som forutsatt når det gjelder pensjonspremien som Ringerike kommune i dag innbetaler til KLP. For ordningen til lærere som går gjennom SPK har det fungert etter planen.

Det har kun vært 1 år (2005) i denne 11 års perioden hvor premieavviket har vært negativt for den største ordningen som innbetales til KLP. Det har ført til at Ringerike kommune har opparbeidet seg et akkumulert positivt premieavvik på ca 137 mill. kroner (inkl.

arbeidsgiveravgift). Dette er penger som er betalt til forsikringsselskapet (KLP), men ennå ikke regnskapsført som kostnad. Det betyr at regnskapsresultatene disse årene ville vært 137 mill. kroner dårligere hvis det ikke hadde vært for premieavviksordningen.

Tabellen under viser hvordan premieavviket har bygget seg opp i denne perioden (akkumulert premieavvik inkl arbeidsgiveravgift):

Tall i 1000											
År	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Premieavvik KLP	18 828	1 993	5 524	-9 319	6 853	6 930	30 039	7 423	4 186	9 240	72 511
Premieavvik SPK	-1 328	2 836	1 740	2 471	222	-2 073	-2 706	-1 242	1 522	-3 065	-3 157
Amortiseringsbeløp KLP		1 255	1 388	1 756	1 135	1 592	2 054	4 057	4 551	4 830	5 754
Amortiseringsbeløp SPK		-89	101	217	381	396	258	77	-5	96	-210
Akkumulert premieavvik	17 501	21 162	26 938	18 117	23 675	26 545	51 566	53 613	54 774	56 023	119 833
Akkumulert premieavvik inkl arbeidsgiveravgift	19 968	24 146	30 736	20 671	27 014	30 287	58 837	61 173	62 498	63 922	136 729

Amortisering betyr egentlig «regnskapsføring av tidligere års pensjonskostnad» i denne sammenheng. Dersom det oppstår et positivt premieavvik kan dette føres som «inntekt», eller mer korrekt, en reduksjon av kostnader i regnskapet. Denne «inntekten» må deretter kostnadsføres jevnt fordelt på de neste 15 eller 10 årene (endret fra 15 til 10 år fra 2012) slik Ringerike har valgt å gjøre det. Det kan også velges å føre hele premieavviket som kostnad det påfølgende regnskapsår.

Ringerike kommune har gjennom denne ordningen opparbeidet seg en «gjeld» til seg selv (og føres som en fordring i balansen) som skal kostnadsføres i regnskapet de neste årene. Så lenge dette premieavviket bygger på seg hvert år vil også amortiseringsbeløpet øke og kostnadene til pensjon vil dermed være stigende i regnskapet. I 2012 regnskapsførte kommunen en kostnad gjennom amortisering på ca 5,5 mill. kroner (samlet for SPK og KLP) + arbeidsgiveravgift på dette. Premieavviket ble i 2012 på ca 69 mill. kroner (samlet for SPK og KLP) og det betyr at kommunen i 2013 må kostnadsføre en amortisering på ca 12,5 mill. kroner + arbeidsgiveravgift som er en økning på rundt 8 mill kr fra 2012 til 2013.

Prognosen for de neste par årene viser at 2013 mest sannsynlig ikke vil gi en stor endring i akkumulert premieavvik, men at 2014 vil øke det akkumulerte premieavviket med ytterligere 50 mill kroner som betyr ytterligere økt kostnadsføring i 2015.

Mange ønsker ordningen med premieavvik bort, og det ligger nå ute høring til endring i ordningen fra 10 års amortisering til 7 eller 5 år. Det betyr i så fall enda høyere kostnadsføringer i 2015. De økonomiske fagmiljøene har blitt mer og mer klar over farene i kommuneøkonomien ved å beholde denne ordningen, og det beste ville kanskje være en avvikling. Da vil det i så fall bli et stort spørsmål hvordan kommunene skal takle denne utgiften i sine regnskaper innenfor de inntektsrammer som eksisterer.